

DİVANDAN SESLENEN BİLGE ŞAİR¹

Mine YILDIRIM

Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Türkler, dünya sahnesinde önemli ve köklü bir millet olma özelliğini göstermişlerdir. Böyle köklü bir millet olan Türkler, edebiyat alanında da çok önemli bir mirasa sahiptirler. Türklerin İslamiyet ile tanışmalarından sonra gelişen yazılı edebiyata ‘İslami Türk Edebiyatı’, ‘Eski Türk Edebiyatı’, ‘Klasik Türk Edebiyatı’, ‘Osmanlı Edebiyatı’ gibi değişik isimler verilir. Divan, kelime olarak birçok anlamı kendisinde barındırmış olsa da edebiyattaki tanımı, bir şairin şiirlerini topladığı mecmua anlamında kullanılır. Prof. Dr. Mahmut Kaplan’ın farklı zamanlarda kaleme almış olduğu makalelerini bir araya getirerek oluşturmuş olduğu ‘*Divandan Seslenen Bilge Şair*’ adlı eseri, yazarın otuz makalesinden oluşmaktadır. Eserin yazılış amacını ise yazar önsözde, eserin ilk kez Halep Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinde ilgi ve merak uyandırma amacıyla Halep’te 2006 yılında yayımlandığını belirtir.

Eser, Divan şiirinden seçilmiş bazı beyit ve gazellerin günümüz Türkçesine aktararak, kısa açıklamalarından oluşmuştur. Divan edebiyatının, içinde doğduğu medeniyetin duygu, düşünce ve görüşlerini edebiyata yansıtırken en göze çarpan yanı ‘şiiri’ olmuştur. Her ne kadar nesirle eserler verilmiş olsa da nazım, nesri gölgelemiştir. Eserde daha çok hikemi beyitlere yer verilmiş olma sebebini kendisi de büyük bir şair olan yazar, önsözde şu şekilde açıklar: ‘Bu kitapta daha çok hikemi beyitlere yer verilmiş, böylece atalarımızın hayatı nasıl gördükleri, dünyayı nasıl algıladıkları anlatılmaya çalışılmıştır.’ Eser, eski şiirimizin önemli bir kolu olan hikemi tarza genel bir bakıştan başlayarak, Hayali, Hayreti, Nabi gibi divan şiirine damgasını vurmuş şairlerin hikemi beyitlerine yer vererek devam etmiş ve farklı farklı şairlerden önemli ve atasözü niteliğindeki beyitler de esere alınmıştır. Eser de daha sonra Divan şiirinde ele alınan kelimeler ve konular üzerine yoğunlaşarak beyitler açıklanmaya çalışılmış ve son olarak da Nabi’nin Sulhiyye Kasidesi ile son bulmuştur. Kitap, verilen örneklerle Divan şiirini gerçekten uzak, hayattan kopuk olduğu iddiasının ne kadar boş ve Divan şiirinin mükemmel bir medeniyetin şiiri olduğunu gösteren ve günümüzle kıyaslayarak anlamayı

---

¹Kaplan, Mahmut (2009), *Divandan Seslenen Bilge Şair*, Öncü Kitap, Ankara, 199 sayfa

kolaylaştıran bir muhtevaya sahiptir. Eser, ilk olarak Prof. Dr. Nurullah Genç'in takrizi ve yazarın önsözyle başlar.

'Eski Şiirimizde Hikemi Yolculuk' adlı makaleyle devam eder. Eserin ilk makalesi olan bu yazıda, eski şiirimizin bir kolu olan hikemi tarz açıklanır. Hikemi tarzın eski şiirde ne kadar önemli olduğunun altı çizilir. Makale daha sonra Hayali, Şeyhülislam Yahya, Mezaki ve Şeyhi gibi önemli şairlerin hikemi beyitlerinin açıklanmasıyla son bulur.

'Hayali'den Hikemi Beyitler' adlı ikinci makale ise, eski şiirimizin güzelliğini ve günümüz sanatkarlarına bile hayat verecek ölçüde bir hazineyi kendisinde barınmasından bahseder. Divanlardaki güzellikler ve edebiyatı oluşturmadaki önemi üzerinde durularak 16. yüzyılın önemli şairlerinden biri olan Hayali Bey Divanı'ndan hikemi beyitler açıklanmıştır. Ayrıca beyitlerdeki söz sanatları ve anlam arasındaki bazı ustalıklara dikkat çeken yazar, beyitlerin tasavvuf ve hadislerle olan kilit noktaları üzerinde durarak şairin dünyasına okuyucuyu dâhil etmiştir.

'Hayreti'den Hikemi Beyitler' adlı makalede ise eski edebiyatımız için şiirin önemi vurgulanarak atalarımızın duygularını, özlemlerini ve hayat felsefelerini de şiir formunda yazmış oldukları hakkında okuyucu bilgilendirilir. Makale daha sonra Hayreti adlı divan şairinin hikemi beyitlerine yer vererek beyitlerin açıklamalarıyla devam eder. Ayrıca bu beyitlerde divan edebiyatının hayattan kopuk olmadığı ve vahye dayalı bir inancın hayat felsefesi olduğu vurgulanır. Bu makalede seçilmiş olan beyitlerde daha çok hayatın geçiciliği ve buna bağlı olarak ölüm gerçeği üzerinde durulmuş ve beyitlerde gizlenmiş olan hadisler ve İslami inanışa bağlı mazmunlar açıklanmıştır.

'Bin Tehi Peymaneden Sonra' adlı makale ise Mezaki isimli şairin hikemi beyitleri ve bu beyitlerden günümüzde bile kullanılan darbimesel niteliğindeki beyitlerin açıklanması ile devam eder. Ayrıca makalede şairlerin 'kavuşmak' kavramını nasıl kullandıkları anlatılarak şairlerin dünyalarına girilmeye çalışılmıştır.

'Nabi'den Hikemi Beyitler 1, 2, 3 ve 4' isimli makalelerde hikemi şiir mektebinin kurucusu kabul edilen Nabi isimli büyük divan şairinin dünyası keşfedilmeye çalışılır. Makalelerde beyitleri ele alınan Nabi'nin hayatından kesitler verilerek okuyucunun günümüz ile de bağdaştırması sağlanır. Nabi, yaşadığı çağı ve hayat felsefesini şiirinde ustaca işlemiş şairlerden bir tanesidir. Ayrıca Nabi'nin hayat tecrübesi ve İslam medeniyetini eserlerinde işleme şekli, hem döneminin insanlarına hem de gelecek nesillere öğütler vermesi üzerinde durulmuştur. Nabi'nin hayatından anekdotlar verilerek beyitlerde kullanılan dini-tasavvufî terimlerin derinliklerine inen yazar, okuyucuyu şairin iç dünyasındaki fırtınalara dâhil eder.

Divan şiiri, dönemin kültürünü, yaşayış biçimini, adetlerini, değer yargılarını içine alan ve mensup olduğu toplumu anlatan bir şiirdir. Yazarın deyişiyle 'Divan şiiri, hayatın içinden gelen ama hayatı yeniden yorumlayan bir şiirdir.' Altı asırlık bir döneme damgasını vurmuş olan divan şiiri Arap alfabesi

ile yazılmıştır. *'Harflerin Dili 1, Harflerin Dili 2'* adlı makalelerde divan şairlerinin Arap alfabesiyle yazılmış olan bu şiirlerde bu harflerin görünüşlerini, biçimlerini kullanarak farklı sanatlara ulaşmaları ve beyitlerinde kullanışları açıklanmıştır. Ayrıca divan şiirine ait farklı mazmunlar beyitler içinde açıklanmıştır.

'Bezm i Fena' isimli makale de ise yazar, divan şairinin özel bir görüşe sahip olduğunu anlatır. Ayrıca şairin, yetiştiği toplumun duygu ve düşünce dünyasının sözcüsü olduğu görevini okuyucuya anlatır. Bu bölümde özellikle ölüm motifi ve dünyanın geçiciliği üzerinde durulan beyitlerle divan şairinin dünyası okuyucuya aktarılmıştır.

Eser de yazar, divan şiirinin soyut olarak telakki edilmesine karşı çıkar. Beyitlerin gerçek manasına ulaşıp, divan şairinin dünyasına girilebilirse aslında şair ne kadar soyut bir âlemi terennüm etse de gene de şairin kendisini ele verdiği anlatmıştır. *'Bir Nefes Sıhhat'* adlı makalede divan şiirinin soyut algılanma sebebinin, yazıldığı dönem insanının yaşama biçimi ve dünyayı algılamasıyla günümüz insanının bu değerler arasındaki farklılıklarına ve o dönemi bugünün insanının anlayamayışına bağlamaktadır. Bu makale adından da anlaşılacağı gibi sıhhatin ne kadar önemli olduğu belirtilen beyitleri içine almaktadır. Söz konusu makale günümüzde bile kullanılmaya devam eden Muhibbi mahlaslı Osmanlı Devleti'nin önemli padişahlarından olan Kanuni Sultan Süleyman'ın

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi

Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi

beyitiyle son bulur.

'Toprak Gibi Alçakgönüllü Olmak' isimli makalede evrensel bir konu olan, insanın makam hırslarının zararları büyük divan şairi Nev'i'nin beyitleriyle açıklanmıştır. Günümüzde bile önemini koruyan bu durum insana zarar vermektedir. Yazar burada insanın topraktan yaratılmış olduğu ve toprak gibi de alçakgönüllü olması gerektiğini, divanlardaki birçok beyite bile söz konusu olduğunu açıklar.

'İnsan'a Dair' ve *'Koy Gafleti Dildardan Utan Gecelerden'* isimli makaleler ise insanın yaratılış gerçeğini ve ilahi aşkı ele alan beyitlerin açıklanması ile devam eder. Ayrıca *'Koy Gafleti Dildardan Utan Gecelerde'* makalesinde yazarın, İbrahim Hakkı Divanı ile tanışmasını anlatması esere farklı bir tat katmıştır.

Yunus Emre'nin felsefesinde ölüm fikrinin önemli ve köklü bir yeri vardır. *'Ölmeden önce ölüünüz'* hadisi mutasavvıf şairlerin önemli bir ilkesi olması dolayısıyla Yunus Emre'nin de eserlerinde sıkça görülür. *'Yunus Emre'de Kabir Manzaraları'* adlı yazı ise tasavvuf edebiyatının ilk akla gelen isimlerinden olan Yunus Emre'nin divanında geçen manevi yolculuklarla beraber insanın kabir manzaralarını incelemiş olduğu beyitlerin açıklamasıyla devam eder.

'Söyleyenler Kendisin Bilmez' adlı makalede ise divan şiirinin büyük şairlerinden biri olan Şeyhülislam Yahya'dan beyitler sunulmuştur. Yazar, Şeyhülislam Yahya'nın kâinatı, Esmâ-i hüsnanın tecelligahı olarak gördüğünü ve tüm aşkları Allah'a duyulan sevginin farklı şekilleri olarak nitelediğini beyitlerde açıklar. Ayrıca şairin beyitlerinde mazmunların, ilahi aşkın ve tasavvufi terimlerin kapılarını okuyucuya açan yazar, beyitlerde geçen hadisleri de açıklamıştır.

'Şahi'den Kanuni Sultan Süleyman'a' isimli makalede ise Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu olan Şeh-zade Bayezid (Şahi)'nin divanında yer almış olan, babasına ve memleketine olan özlemini anlattığı beyitleriyle eski şiirimizin hayattan kopuk olmadığına bir göstergesi yansıtılmıştır. Ayrıca makalede Şahi'nin hayat hikâyesi ve Osmanlı Devleti'nin bir dönemi okuyucuya aktarılmıştır.

'Gönül Yarasına Elmas Tozu' ve 'Perdenin Arkası' isimli makalelerde divan şiirinin ne kadar büyük bir hazine olduğu gözler önüne serilir. İlk makale de mükemmel bir sanat ile hayatın içinden gelen olayların sentezinden ortaya çıkmış olan Naili'nin iki beyti irdelenmiştir. 'Perdenin Arkası' adlı olan ikinci makale de ise Naili isimli divan şairine ait olan bir rubai verilerek evrenin arka planı beyitlerde anlatılmaya çalışılmıştır. İnsan gözü belirli şeyleri görebilir işte bu makale de yazar, gözün göremediği sınırları beyitlerde keşfe çıkıyor.

'Bülbüle Dair' adlı makale ise divan edebiyatının olmazsa olmazı aşığı temsil olarak gösterilen bülbülü anlatır. Bu makale de yazar, Naili'nin 'andelib' redifli gazelini inceler. Gül bülbül ile ayrılmaz bir bütündür. Çünkü bülbül aşığın, gül ise sevgilinin sembolik ifadeleridir. Gazel yazarın açıklamalarıyla okudukça divan şiirinin ne kadar ince bir estetiğe sahip olduğu görülmektedir. Bülbülün farklı isimleri konusunda da okuyucuyu bilgilendiren yazar, makale de divan şiiri için vazgeçilmez bir unsur olan gül-bülbül mazmununu anlatır.

17. yüzyılın büyük şairlerinden olan Naili, sebk-i Hindi tarzını en güzel kullanan şairlerdendir. 'Yaprak Tomurcuğa Yük mü' adlı makale Naili'nin sebk-i Hindi tarzının mükemmel bir şekilde yansıtıldığı bir gazeli inceler. Gazelde esma-i Hüsnâ tecellileri açıkça anlatılır. Yazar, şairin, mecazdan hakikate geçme yolunu ilahi bir aşkla yorumlayarak okuyucuyu farklı âlemlere götürür.

Günümüzde Irak'ın başkenti ve en görkemli şehri olan Bağdad, eski dönemlerde farklı devletlerin göz bebeği olan bir şehirdir. Bir dönem İslam âleminin de başkenti olmuş olan Bağdad, on altıncı yüzyılda Osmanlı Devleti'nin sınırlarına katılmıştır. Tarihte, İslam medeniyetinde ve Osmanlı kültüründe Bağdad şehrinin önemli bir yeri bulunur. Kitaptaki bir sonraki makale 'Bağdad'a Beyitler' ismini taşır. Makale Bağdad'ın önemini anlatan bir giriş ile başlar. Bağdat'ın bir evliyalar şehri ve İslam medeniyetinin önemli başkentlerinden olduğunun altını çizen yazar, Bağdad'ın yaşadığı talihsizliklerden de söz eder. Makale Fuzuli'nin Bağdad ile ilgili birkaç beytinin açıklamalarını içerir. Bağdat'ın âlimleri, şairleri ve bilginlerinden söz ederek bu

şehirdeki kültür varlığının tekrar canlanması için temenni de bulunan yazar, Bağdat'ın önemini bu makale ile hatırlatmış olur.

'Çağdaş Bir Kербela Faciası Mı?' makalesinde Kербela olayı hakkında kısaca bilgi verilir. Kербela, günümüzde Irak'ta bulunan, Bağdat'ın 100. km güneybatısına düşen bir bölgedir. Fakat Kербela aslında İslam Peygamberi'nin torunu olan Hz. Hüseyin'in şehit edildiği yerdir. Ayrıca Hz. Hüseyin'in şehit edildiği ay da mübarek bir ay olan, Muharrem ayıdır. Böylece İslam kültüründe bu yerin önemli, önemli olduğu kadar da gönül yakıcı bir yeri vardır. Bu makale de, Kербela olayını şiirlerine konu eden çeşitli divan şairlerinin beyitleri açıklanmıştır,. Ayrıca yazarın günümüz itibari ile eserini oluşturduğu dönemler gene dünyanın kana susadığı bir dönem olduğu için yazar hassasiyetini bu makale ile belirtmek istemiş ve insanlığa unuttuğu değerleri hatırlatmıştır.

'Papağan Da Konuşur Ama' isimli makalesinde, insanın yeteneklerle donatılmış olması ele alınır. Ayrıca makale de insanın verilen yeteneklerinin ancak ilim ile geliştirilebileceği hatırlatılarak, Fuzuli'den beyit açıklaması yapılmıştır. 'Sigara'ya Dair' isimli makalede ise yazar günümüzün yaygın zehri sigarayı, divan şairlerinden Şeyhülislam Yahya'nın bile beyitlerinde hicvettiğinden bahseder. Şairin hem mecazi hem gerçek anlamlarını örtüşürerek, yazar da sigarayı hicveder.

Eserin 'Klasik Türk Şiirinde Hz. Muhammed' isimli makalesiyle beraber diğer makalelerden daha hacimli olan makaleler başlar. Hz. Muhammed İslam Peygamberidir ve o peygamberlerin imamıdır. Hz. Muhammed, âlemlerin yaratılmasının sebebidir. 'Klasik Türk Şiirinde Hz. Muhammed' isimli makalede, Türklerin İslam dinini kabul etmeleriyle Divan edebiyatında Hz. Muhammed'in ahlakı, savaşları ve yaşama şekliyle oluşturulan eserler temel kaynaklardan olmuştur. İslam kültüründe ve İslami kültür etrafında gelişen Türk edebiyatında Hz. Muhammed'e ait sevgi, bağlılık ve övgü yer almıştır. Dünya üzerinde hiçbir kişi onun kadar örnek alınmamış ve onun kadar edebi türlere konu olmamıştır. Aslında bu durum tüm Müslüman ülkelerin edebiyatlarında ortak olan bir temadır. Eski Türk Edebiyatındaki çoğu eser, Allah'a hamd ve senadan sonra Hz. Peygamber'e salât, selam ve övgülerle devam etmiştir. Makale de Hz. Peygamber etrafında oluşmuş olan türler olan siyer, mevlid, hilye, hicret-name, şefaat-name, gaza-name, esma-ı Nebi, kırk hadis, yüz hadis, bin hadisler, mucizat, na't, mi'raciye gibi türler açıklanmış ve Klasik Türk Edebiyatı'nda sayılan türleri kullanan şairler ve eserleri belirtilmiştir. Ayrıca örnek olarak verilen beyitlerde Kur'an-ı Kerim ve hadis üzerine bilgiler verilerek, divan şairlerinin bilgi birikimleri de açıklanmıştır. Makalede, eserlerde geçen Hz. Peygamber için kullanılan sıfat ve ünvanlarda açıklanarak şairlerin dünyaları aydınlatılmıştır. İslam edebiyatlarında Hz. Muhammed'i övmek ve saygı amacıyla divanlarda ve mesnevilerde Tevhid ve münacattan sonra yazılan şiir anlamına gelen na'tlardan, beyitler açıklanmıştır. Na'tların, İran ve Arap edebiyatlarında ilk örnekleri verilmiş olduğunu da okuyucuya hatırlatan yazar, Türk edebiyatında da na'tların önemini vurgulamıştır. Yazar

özellikle, dini veya din dışı konularda eser vermiş olan şairlerin tümünün eserlerinde na'rlara yer vermiş olmalarını, Peygamberimize duyulan sevginin nişanesi olarak, şairlerin siyer konusundaki bilgi ve medrese eğitimlerinin ve divan şairlerinin gerçek inançlarını dile getirmiş olmalarının altını çizmiştir.

Musiki, güzel sanatların önemli bir kolu olmakla beraber edebiyat ile de ayrılmaz bir bütündür. *'Klasik Türk Şiirinde Musiki'* isimli makale ise, divan şiirinde musiki yansımalarının açıklamasını yapar. Dönemin saray, çevresi ve şairler arasındaki görüşlerine de yer verilir. Musiki, divan şiirinde de Osmanlı'nın her sanatındaki ince zevki ve muhteşem eserleri gibi kendini gösterir. Yazar, makale de divan edebiyatındaki eserlerde musikinin doğuşuyla ilgili olarak farklı rivayetleri aktarır. Osmanlı toplum hayatında musikinin önemi ve padişahların musikiye verdikleri önemi vurgulayan yazar, farklı eserlerden örneklerle bu önemi açıklar. Ayrıca divan şairlerinin sayılarını, tasnifini ve şairlerin tarikatlara göre dağılımının altını çizen yazar, musiki ve şiirin beraber olan varlıklarını irdeler. Musikiden bahseden edebi türler hakkında okuyucu bilgilendirilirken, farklı divan şairlerinin musiki ile ilgili görüşlerine de yer verilir ve özellikle Nabi'nin eserlerinde musikiyi nasıl yorumladığı anlatılır. Divan şairleri özellikle yeni mazmunlar bulmaya çalışırken musiki terim ve deyimlerinden yararlanmışlardır. Musikinin geçtiği beyitlerde görülüyor ki divan şairleri makam adlarını mazmun olarak şiirlerinde kullanmış, tenasüp ve tevriyeyi beraber harmanlamışlardır. Ayrıca divan şairlerinin besteler yapmış olmaları ve bu alanlarda kullanılan gazel, kaside gibi hangi edebi türlerde örnekler oluşturulduğu açıklanmıştır. Makale, divan şairlerinin musikiyi kullanım amaçları toparlanarak şiir ve musiki arasındaki ilişki ile noktalanmıştır.

Ölüm, insanın doğumu kadar doğal olan bir kavramdır. İnsanın duygularını en güzel şekilde dile getiren edebiyat sanatında da bu evrensel temaya çokça yer verilmiştir. *'Klasik Türk Şiirinde Ölüm Düşüncesi'* isimli makale de ise yazar, okuyucuya divan şairlerinin ölümü nasıl algıladıklarını ve ölüm karşısında takındıkları tavrı açıklar. Şairlerin dünya görüşlerini beş başlık altında inceleyen makalede, her başlık beyitlerle desteklenmiştir. Dünyaya Bakış adlı başlıkta ölüm konusunun Divan edebiyatında en çok hangi türler de kullanıldığı konusu ele alınmış ve ölüm ile dünya görüşünün paralelliğinden söz edilmiştir. Baki, Nabi, Naili, Yunus Emre, Şeyhi, Ahmed Paşa, Cinani gibi şairlerden beyit açıklamaları yapılmıştır. Bu bölümde birçok şairin üzerinde birleştiği nokta, dünyanın faniliği, bu faniliğe insanın aldanmaması gerektiği ve dünya üzerinde mutluluk olmadığıdır. İkinci başlık olan Ömür'de ise dünyayı 'ahiretin tarlası' olarak gören divan şairinin beyitlerinde nasihatler yer alır. Ölüm isimli bir sonraki başlıkta ise yazar, divan şairlerinin beyitlerinde 'ölümü göç etme ve ebedi âleme geçiş' olarak görmelerinin altını çizer. 'Kabir' başlığında ise şairlerin ders verme amacıyla canlı kabir tablolarını, beyitlerinde anlatmalarını konu edilir. Son başlık olan Haşir ise İslam inancı çerçevesinde öldükten sonra yeniden dirilerek hesaplaşma günü anlamına gelen haşiri açıklar

ve divan şairlerinin ölümün haşırle son bulacağı konusunda ortak bir görüşe sahip olduklarını belirtir.

Son makale ise *'Bir Şairin Barışa Teşekkürü: Nabi'nin Sulhiyye Kasidesi'* adını taşır. Bu makale 17. yüzyıl Divan edebiyatının büyük şairlerinden olan Nabi'nin, Osmanlı Devleti'nin 1683-1699 yılları arasında zorlu ve savaşla geçen on altı yılından sonra gelen barışın bir ifadesi olan Karlofça Antlaşması'nın getirdiği mutluluğa bir teşekkürüdür. Bu kaside, söz konusu antlaşma üzerine yazılan 121 beyitten oluşmuştur. Yazar makalede, kasidenin başlangıcında bulunan tasvir kısmı anlamına gelen 45 beyitlik nesib bölümünü açıklar. Kasidenin nesib bölümü, savaşın yıkımları, barışa duyulan özlem ve barışın güzelliklerini anlatır ve nesib bölümünden sonraki bölüm ise sulhu sağlayan dönemin sadrazamını övmüştür. Yazar burada hem bir eseri tanıtmış hem de eski şiirde sosyal hayat yok diyenlere Divan şiirinin gerçek hayattan kopuk olmadığını göstermiştir.

Türk milletinin altı asır boyunca meydana getirdiği Klasik Türk Edebiyatı denilen bu uzun ömürlü edebiyat, İslam kültürüyle gelişmiş, zirvesine ulaşmış ve günümüzde yerini Yeni Türk Edebiyatı denilen sahaya bırakmıştır. Unutulmamalıdır ki geçmişini bilmeyen, bugününü ve yarınını da kaybetmeye mahkûmdur. Çünkü geçmiş bizi biz yapan en önemli olgudur. *'Divandan Seslenen Bilge Şair'* atalarımızın hayat tecrübelerini, dünyaya bakışlarını, zevklerini ve sanat anlayışlarını günümüz insanına anlatarak, Divan şiirimizden seçilmiş özellikle hikemi beyitlerin günümüz Türkçesine aktarılması ve açıklamalarından oluşmuştur. Ayrıca divan şiirinin soyut olduğunu düşünenlerin bu görüşüne güzel bir cevap niteliğindedir. Bizi biz yapan değerleri unutmaya başladığımız bugünlerde bizi bize hatırlatarak bu güzel eseri Türk edebiyatına kazandıran, kendisi de büyük bir şair ve Klasik Türk Edebiyatı'nın başarılı uzmanlarından olan, ayrıca öğrencisi olmaktan büyük onur duyduğum Sayın Prof. Dr. Mahmut Kaplan'a teşekkürü borç bilirim.

KAYNAKLAR

KAPLAN, Mahmut (2009), *Divandan Seslenen Bilge Şair*, Öncü Kitap, Ankara